

Ба Шурои диссертациони 6D.KOA-018
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, Тоҷикистон, ш. Душанбе,
хiebони Рӯдакӣ, 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Муминзода Орифҷони Сафо дар мавзуи
«Проблемаҳои танзими суғуртаи ҳатмии ҷавобгарии ҳуқуқи граждании
соҳибони воситаи нақлиёти автомобилӣ тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии
Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 - Ҳуқуқи гражданий, ҳуқуқи соҳибкорӣ, ҳуқуқи
оилавӣ, ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ пешниҳод шудааст (Душанбе,
2022).

Инсоният аз даврони қадим ба суғурта ҳамчун асоси ҷуброн
намудани зарар дар натиҷаи ҳодисаҳои гуногун бамиёномада,
муносибат намудааст. Бо дарназардошти ин омилҳо, таҳқиқи масъалаи
мазкур аз лиҳози илми ҳуқуқи гражданий мубрам маҳсуб меёбад. Ба
ҳолати 31 март соли 2021 дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон 20 адад
иштирокчии касбии бозори суғурта фаъолият менамоянд, ки сохтори он аз
2 ташкилоти суғуртавии давлатӣ, 17 ташкилоти суғуртавии ғайридавлатӣ
ва 1 маркази дастгирии суғуртаи мутақобила иборат мебошад.

Шумораи онҳо нисбат ба симоҳаи якуми соли 2020 бо роҳи додани
ичозатномаҳо ба ташкилотҳои суғуртавии навтаъсис, 2 адад зиёд
гардиданд, ки ташкилотҳои мазкур барои таъмин гардидани рақобати
солим дар бозори суғуртаи ҳатмии ҷавобгарии ҳуқуқи граждании соҳибони
воситаҳои нақлиёти автомобилӣ таъсири мусбат мерасонанд. Шумораи
умумии филиалҳои ташкилотҳои суғуртавӣ бошад, 71 ададро ташкил
медихад.

Падидаи мазкур дар низоми иқтисодӣ нақши асосӣ дошта тибқи
нишондодҳои Барномаи миёнамуҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон

барои соли 2021-2025, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 апрели соли 2021, №168 тасдиқ шудааст, дар бахши суғуртавии бозори молиявӣ афзоиши ҳаҷми мукофотҳои суғуртавиरो 1,9 маротиба, яъне аз 118,2 млн сомонӣ дар соли 2016 то 234,2 млн сомонӣ дар соли 2019 ва ҳамчунин афзоиши ҳиссаи пардохтҳои суғуртавиरो нисбат ба маҷмуи маҳсулоти дохилӣ аз 0,21 фоиз дар с. 2016 то 0,30 фоиз дар с. 2019 муайян намудааст.

Бахши рақобатпазирӣ суғурта ҳамчун низоми ҳимоя ва дастгирии манфиатҳои шахсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар самти таъмини бехатарии ҳаёт, саломатӣ ва ҳифзи молу мулк, рушди фаъолияти соҳибкориву сармоягузорӣ ва сарчашмаи дохилӣ ва нисбатан боэътимоди сармоягузориҳои хусусӣ ба иқтисоди мамлакат ба ҳисоб меравад.

Аз таҳлили амик ва баррасии ҳамаҷонибаи масъалаҳои дар автореферат зикргардида ба хулосае омадан мумкин аст, ки сохтори таҳқиқот пай дар пай ва бо риояи мантиқи илмӣ таҳия гардидааст. Автореферати диссертатсия ҳамаи талаботи ҷойдоштаро дар худ ғунҷонида, натиҷаҳои пурра ва босамари таҳқиқотро ифода намудааст.

Аз мазмуну муҳтавои автореферати мазкур бармеояд, ки муаллиф вазифаҳои дар наздаш гузошташударо дар сатҳи дахлдор иҷро намуда, нуктаҳои илмӣ асоснок ва тавсияҳои амалии судмандро ҷихати рушди илми ҳуқуқшиносии ватанӣ ва таҷдиди қонунгузории соҳа манзур намудааст, ки аз манфиат орий нестанд. Натиҷаҳои таҳқиқоти гузаронидашуда на танҳо аҳаммияти назариявӣ доранд, балки дар амалия низ мумкин аст ба таври фаррох истифода бурда шаванд.

Аз моҳияти интишороти муаллиф, ки 10 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 6 адади онҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 4 мақола дар нашрияҳои дигар ба таъб расонидааст, бармеояд, ки таҳқиқбаранда дар самти масъалаҳои муҳталифи ҳуқуқи граждани, махсусан институти танзими суғуртаи ҳатмии ҷавобгарии ҳуқуқи

гражданин соҳибони воситаи нақлиёти автомобилӣ тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон корҳои илмӣ арзишмандро анҷом додааст, ки натиҷаи онҳоро метавон дар самтҳои алоҳидаи илми ҳуқуқшиносӣ мавриди истифода қарор дод. Натиҷаҳои таҳқиқҳои илмӣ муаллиф дар як қатор конференсияҳои сатҳи ҷумхуриявӣ ва байналмилалӣ ироа гардидаанд, ки гувоҳӣ аз масъулияти муаррифии илми ҳуқуқшиносии ватанӣ дар сатҳҳои гуногун аз ҷониби диссертант мебошад.

Таҳлили автореферати диссертатсияи Муминзода О.С. дар қадри меҳнат, ки рисолаи илмӣ дар заминаи сарчашмаҳои нодири таърихӣ-ҳуқуқӣ, қонунгузори миллӣ ва давлатҳои хориҷӣ анҷом дода шуда, дар натиҷа роҳҳои ҳал ва тақмили қонунгузори соҳа баҳри ташаккули рушди институти танзими суғуртаи ҳатмии ҷавобгарии ҳуқуқи гражданин соҳибони воситаи нақлиёти автомобилӣ тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон пешбинӣ гардидааст.

Дар баробари дастовардҳои зиёд, инчунин ҳолатҳои ба назар мерасанд, ки баҳснок ва посухталаб мебошанд, аз он ҷумла:

1. Дар илм баҳсҳо оид ба кодекси қонунгузори суғура ҷой дорад, аммо муаллиф оид ба ин масъала таҳлилҳои ҷурра анҷом надидааст.

2. Унвонҷӯ пешниҳод мекунад, ки «Стратегияи рушди соҳаи суғурта дар Чумхурии Тоҷикистон» таҳия ва қабул қарар шавад (саҳифаи 16 диссертатсия) ба мақсад мувофиқ аст, ки зарурияти ин ҳуҷҷатро асоснок намояд.

Мулоҳизаҳои мазкур ҳангоми баҳодиҳии мусбати автореферати таҳқиқоти диссертатсионӣ нақши муайянкунандаро намебозанд ва танҳо шаҳодати он мебошанд, ки масъалаҳои баррасишаванда хеле муҳим буда, мураккаб ва баҳсноканд.

Дар маҷмӯъ, аз таҳлилу баррасии автореферати мазкур ба хулосае омадан мумкин аст, ки Муминзода Орифҷони Сафо ҳангоми навиштани рисолаи илмӣ дар мавзӯи «Проблемаҳои танзими суғуртаи ҳатмии

ҷавобгарии ҳуқуқи граждани соҳибони воситаи нақлиёти автомобилӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон» қобилияти баланди эҷодкорӣ нишон додааст.

Автореферати диссертатсия ва дастгоҳи илмӣ таҳқиқот ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ гардидааст, мувофиқ буда, муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.03 - Ҳуқуқи граждани, ҳуқуқи соҳибкорӣ, ҳуқуқи оилавӣ, ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) сазовор мебошад.

Муқарризи:

Мудири шӯъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент

Бобочонзода И.Х.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
ҳиёбони Рӯдакӣ, 33. Тел.: +992 (37) 221-03-28;

E-mail: <https://www.anrt.tj/tj>

Имзои «И.Х. Бобочонзода»-ро тасдиқ мекунам.

Сардори шӯъбаи кадрҳои ИФСҲ, АМИТ

Шозедов Х.Н.